Anul III — Sibiiu, Mercuri în 22 Ianuarie (3 Februarie) 1886 — Nr. 17

Abonamentele

Pentru Sibiiu:
1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarchie:
1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:
1/4 an 10 fr., 1/2 an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare ḑi de lucru

Inserțiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumeră și la poste și librării.

Un numĕr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază.

Sibiiu, 21 Ianuarie st. v.

Ce o fi voind principele Bismarck?!

Eată întrebarea, la care mii și mii, milioane de oameni caută astăḑi rĕspunsul.

E om iute la fire principele Bismarck, și nu odată s'a întêmplat, că întreaga societate europeană a fost cuprinsă de vii emoțiuni în fața violenței, cu care 'și-a exprimat vederile. Acest om iute la fire e însĕ unul din cei mai chibzuiți diplomați, îndrăzneț, hotărît și neîndurat, dar' totdeauna stăpân pe vorbele sale. Europa toată a avut destulă ocasiune de a se convinge, că ori-și-cât de iute la fire, principele Bismarck nu se pripesce nici odată, nici nu scapă vorbe, pe care n'a voit sĕ le rostească.

Lumea toată are dar' cuvinte de a se întreba: De ce a ḑis principele Bismarck ceea-ce a ḑis?

Nu se poate, ca vorba sĕ fie numai de Polonezii din Germania.

Germanii, cel mai mare dintre popoarele europene, nu au cuvinte de a se plânge de situațiunea, în care se află. Întruniți aproape toți într'un puternic stat național, ei pot sĕ le impună vecinilor sei, sûnt însĕ ei înșiși scutiți de impunerile altora. Numai fiind cancelar al imperului german, principele Bismarck poate sĕ vorbească atât de tare, ca toată lumea sĕ se cutremure, când îl aude.

Și acestui om îi sare țandăra numai și numai fiindcă se simte incomodat de puținii Polonezi, cari neagă chiar prin existența lor unitatea națională a statului german?

Aceasta nu se poate.

Înțelegem, că lăsând cestiunea de dreptate la o parte, cancelarul de fier sĕ ḑică: Eu nu voiu sĕ sufĕr în statul acesta decât Germani, și am sĕ dau preste granițe pe toți cei-ce nu sûnt și nu vor sĕ fie Germani. E drept ori nu aceasta, o fac, pentru-că mĕ aflu în fruntea unuia din cele mai puternice popoare și pot sĕ am luxul acesta. Sĕ facă și alții tot ca mine, dacă le vine la socoteală.

O înțelegem aceasta, căci tot astfel au făcut și Spaniolii, și Francezii și cele mai multe state italiene în timpul luptelor religionare: au alungat pe toți cei-ce nu voiau sĕ facă parte din biserica romanăcatolică, pentru-ca sĕ nu se altereze unitatea confesională a statului. Tot astfel au voit și Germanii sĕ facă, și abia târḑiu au înțeles, că ceea-ce s'a putut în țerile latine, nu se putea și în Germania, și s'au împăcat cu gândul, că pământul nu poate fi nici catolic, nici protestant, ci în interesul păcii ei trebue sĕ fie comun.

Admițênd însĕ, că nu e vorba decât de Polonezii din Germania, pe care principele Bismarck vrea sĕ-'i nimicească, atunci ar fi consecuent, ca și alții sĕ proceadă tot astfel față cu Germanii, care nu fac parte din imperul german.

Ce-'l privesc pe principele Bismarck Germanii din Boemia și cei din țerile coroanei ungare? De ce vorbesce despre acestia? De ce le face imputarea, că nu se afirmă cu destulă hotărîre?

După vederile emise de cancelarul de fier ar trebui sĕ se enunțe principiul favorit al Maghiarilor, că cine vrea sĕ fie German sĕ se ducă în Germania, cine vrea sĕ fie Român, sĕ se ducă în Romînia, într'un cuvênt, ca maioritățile sĕ alunge pe cei rĕmași în minoritate.

Cât pentru Germania îndeosebi, acest principiu, deși nedrept, ar fi poate aplicabil; cât însĕ pentru Austro-Ungaria și pentru celelalte state din Orientul Europei, el ar trebui neapĕrat sĕ ducă la un *bellum omnium* mai înfricoșat ca rĕsboiul de treiḑeci de ani pentru Europa centrală.

Și de aceea isbucnirea principelui Bismarck a produs o viuă neliniște în toate cercurile politice din Austro-Ungaria și mai ales în cele din Budapesta.

Erigiând în axiomă de stat principiul, că poate sĕ-'i exproprieze și sĕ-'i dee preste granițe pe Polonezii din Germania, pentru-ca astfel sĕ punã capĕt conflictului ce s'a ivit între ei și statul german, principele Bismarck nu cere totodată, ca Germanii, care nu se află în Germania, sĕ se întoarcă și ei toți acasă, ci își exprimă părerea de rĕu, că ei nu se afirmă cu destulă hotărîre acolo, unde sûnt, și perd din terenul lor.

Ne aducem fără de voiă aminte de Richelieu, care în ciuda tuturor tractatelor a nimicit pe protestanții din Francia, ca sĕ restabilească unitatea confesională, dar' s'a aliat cu cei din Germania, ca sĕ asigureze fiecăruia dreptul de a se închina lui Dumneḑeu după propriile sale convingeri, ori și unde s'ar afla.

E dar' în atitudinea principelui Bismarck un fel de amenințare la adresa imperului austro-ungar. Se presupune pretutindenea, că el a voit sĕ facă asupra cercurilor hotărîtoare din Viena și din Budapesta oare-care presiune în favorul naționalității germane îndeosebi și prin urmare, și în favorul așa numitelor naționalități în genere.

O va fi voit ori nu principele Bismarck aceasta, cuvintele lui au produs un fel de atmosferă grea, care apasă mai ales asupra acelora, care își făceau ilusiunea, că Germania îi va ajuta sĕ restabilească unitatea națională în statul ungar. E destul sĕ se scie, că unitatea națională o voiesce principele Bismarck numai pentru Germania, nu însĕ și pentru nisce țeri, în care ea nu se poate realisa, atât e destul, pentru-ca mustrarea, ce li s'a făcut Germanilor din Boemia și celor din Ungaria, sĕ producă efectul deprimător, chiar și dacă principele Bismarck nu 'l-ar fi intenționat.

Sûnt abia câte-va ḑile decând am ḑis, că Germanul din Germania, ori cel din țerile de preste Laita, nu poate sĕ fie privitor indiferent, când în Ungaria numĕrul scolilor germane se reduce dela 1200 la 600 numai și se pune în lucrare întregul aparat al puterii publice spre a nimici resturile clasei culte germane. Prea încurênd s'a adeverit ceea-ce am ḑis, și astăḑi concetățenii nostri maghiari, dacă sûnt oameni cu minte, vor înțelege, că nu le eram dușmani, când le ḑiceam sĕ fie cu băgare de seamă și sĕ nu impună chiar în contra legii positive limba maghiară la tribunalul din Sibiiu, unde timp de șepte sute de ani a fost cea germană în us. Am fost trași în judecată pentru acest sfat patriotic și s'a disolvat curtea cu jurați, care ne-a achitat.

Acum ear' sûntem trași în judecată înaintea altei curți cu juați compusă de oameni mai puțin dispuși a ne achita. Prea bine! Fiind condamnați ni se va executa pedeapsa: prin aceasta însĕ nu va fi înlăturat pericolul, pe care îl prevedem!

„E pur si muove!“

Nu poate sĕ-'și permită dl Tisza în Ungaria luxul, pe care 'și-'l permite principele Bismarck în Germania, pentru-că pune monarchia în conflict cu toți aliații ei. Germanii nu vor sĕ sacrifice pe frații lor din țerile coroanei ungare: acum n'o mai ḑicem noi, se scie din rostul principelui de Bismarck, căruia abia acum 'i-a venit la socoteală sĕ o spună.

Și se vor mai fi găsind și alții, cu care Maghiarii se pun în conflict prin actuala lor politică.

Dacă vor sĕ se pună bine cu lumea, Maghiarii trebue, înainte de toate, sĕ aibă abnegațiunea de a ne lăsa nouĕ ceea-ce ni se cuvine, pentru-ca sĕ avem cuvinte de a ne unì cu dînșii contra pericolului comun.

Limba extraselor matriculare.

(Urmare și fine.)

Articolul de lege XLIV. §. 13 din a. 1868 conține următoarele: „Comunitățile bisericesci, fără vĕtĕmarea drepturilor legale a superiorităților „bisericesci“, pot sĕ-'și aleagă după plac limba conducerii matriculelor“.

Din aceste se vede mai clar ca soarele, că oficiul acesta parochial gr.-cat. român are dreptul de a conduce matriculele în limba română, și la edarea extraselor „n u e s t e e r t a t“ de a se abate dela textul original. E clar mai departe, cumcă în causa aceasta — în causa conducerii matriculelor — nici solgăbirĕu, nici sedria orfanală, nici vice-comite, nici ministru, nici dietă, va sĕ ḑică nici o putere lumească nu poate aduce dispositiuni valabile fără cooperarea și convoirea superiorității bisericesci. Asta aduce cu sine însași natura lucrului. Noi, preoții bisericii lui Christos, conducem matriculele în interesul sântei noastre religiuni, în interesul religiunii credincioșilor nostri, și numai îndemnați prin acea cordialitate, ce există între biserică și stat, și prin convențiunea legală, care s'a efectuit pe basa aceasta între puterile eclesiastice și lumesci, servim cu date din cărțile noastre proprii forurilor civile spre apĕrarea sau promovarea scopurilor statului și a civilor, cari sûnt totodată și credincoșii nostri. Prelûngă toate însĕ, arangiarea conducerii cade în dreptul bisericii, și noi servitorii bisericii și atunci vom conduce matriculele în interesul sântei noastre religiuni, când statul și forurile lui nu vor cere extrase din ele, precum e moda trecĕtoare în unele state liberale fără Dḑeu.

Prelûngă toate aceste, solgăbirĕul districtului Băiei-mari în 8 Decemvrie a. c. sub nr. 1434, a trimis prin notariatul cercual din Dănesci o actă oficioasă, alăturată sub 1.) care în reversal era sĕ se predee acestui oficiu parochial ca „o r d i n a ț i u n e“.

Foița „Tribunei“.

Starea archeologică în Bucovina.

(Urmare și fine.)

A doua conferență archeologică avù loc în Octomvrie a acestui an, deschisă fiind decătră însuși ministrul cultelor. Ministrul ḑise cătră conservatorii adunați: Domnii mei! Mĕ bucur de a fi în mijlocul d-voastre și vĕ salut în numele regimului, care se interesează foarte mult de prosperarea temei d-voastre, care vi o ați propus. Nu e nimica mai fals ca opinia, că adunarea și conservarea anticităților e o amatorie, o batjocură, ca procurarea mobilelor prețioase. Această ideă, durere mult lățită, e cu totul falsă; nu numai interes scientific, nu numai însĕmnătate istorică au aflările archeologice, așa cum se descoper ele în petrișul locurilor cultivat de odinioară, ci și o însĕmnătate etică și culturală jace în ele. Ocupându-ne cu aceea-ce a fost înaintea noastră, primind în noi ființa trecutului, grijim noi pentru viitor. Tema cea mare ce v'o ați propus d-lor, D-voastre, sûnteți nu numai cercătorii, ci sûnteți și păzitorii și străjerii comoarelor noastre istorice și de artă, ca sĕ nu ni se peardă mai mult, căci ni s'au perdut deja destul de multe de acestea. Vĕ salut domnilor“.

Se făcù acì propunerea, ca sĕ se găsească mijloace și căi, prin cari sĕ mijlocească autoritățile, patronatele, bisericile și comunele, de a grijì mai intensiv pentru interesele comisiunii centrale; asemenea s'ar recere ordinațiuni ale statului, cari ar preda aflările antice la casele statului. După mai multe desbateri se decise unanim, ca comisia centrală archeologică sĕ mijlocească în concordanță cu consistorul într'acolo, ca fiesce-care reparatură în biserici sĕ depindă dela înțelegerea experților. Sûnt a se propune și mĕsuri, cum s'ar împedeca înstrăinarea armelor de un preț artistic și istoric. N'ar fi oare pentru scopul acesta salutar, dacă s'ar putè împedeca comerciul cel mare cu arme vechi din Austria în străinătate sau de a întroduce o controlă mai mare în această privință? Conservatorul Dr. Ilg cere mĕsuri contra dărîmăturilor și înstrăinărilor vechilor cruci de pe cimiteruri. Mult se polemisà acì contra așeḑărilor anticităților în museele țerii.

Îmbunătățiri foarte multe făcù comisia centrală în Bucovina în privința archeologică. Prin numirea conservatorilor se mijlocì în țeară interesul scientific-artistic pentru anticităților, cari până atunci se priviau ca de nici un preț. Se puse stavilă dărîmărilor și stricărilor desastroase a ruinelor și edificiilor vechi, cari până atunci se dărîmau de orășeni și se întrebuințau pentru clădirea caselor particulare. Ea decise a deschide cele 4 tumule mari din comuna Hliboca, districtul Siretului, în vara viitoare. Aceeași propune dl conservator de Gutter pentru biserica vechiă din Mirouți, din orașul Suceava. Interpretul cel mai fidel al ei e conservatorul dl Gutter. Prin mijlocirea mea adresà de Gutter un cestionar archeologic cătră toate parochiile prin consistorul metropolitan Cernăuțian.

De mare interes archeologic e decisiunea comunei orășenesci din Suceava, de a face un parc în giurul vechilor ruine din Suceava, numite astăḑi „Cetate“. Ele sĕ dărîmă necontenit. Membrul comunal, dl adiunct de tribun. Teodor Stefanelli propune comunei, de a ridica în giurul cetății, spre a o ferì de stricăciuni și dărîmări, un parc în giurul ei întru înfrumsețarea orașului. Pretorul dl cavaler de P r u n c u l fusese interpretul cel mai mare al acestei idei. Săpăturile au început deja toamna aceasta și se vor prourma la primăvară și în curênd va avè orașul Suceava, al doilea oraș al Bucovinei, cel mai frumos și interesant parc, al cărui fund îl vor forma ruinele vechei reședințe moldovenesci.

Pentru archeologi e interesantă scirea adusă de gazetele berlineze, că juvelirului din Berlin, domnului Negel a succes a face prin inițiativa reginei Romîniei Elisabeta-Carmen Silva facsimilele cele mai fidele din aur ale tesaurului dela Petroasa sau Cloșca cu puii de aur, cari nici nu s'ar distinge în nimica de original. Facsimilele aceste le vinde dl Negel pentru suma de 2000 mărci, pentru care sumă e fiecare museu sau particular în stare de a avè o copiă nimerită a tesaurului interesant din Bucuresci. Pentru musee sûnt astfel de copii o recerință imperioasă. Dlui Negel îi succese a face și facsimile din celelalte renumite tesaure europene.

Ca un simptom de bun augur trebue a se privì constituirea în Cernăuți a unui comitet pentru înființarea unei societăți archeologice și crearea unui museu național în Bucovina. Presidiul lui s'a încredut subscrisului. În comitet găsim și pe doamnele Aglaia Drogli, Maria Mesieder și Floronia Popescul. Dintre domni sûnt în comitet: profesorul Ioan Bumbac; Vasile Morar, c. r. adj. trib.; Calistrat Coca, catechet la scoala reală din Cernăuți; Gramatovici, cooperator; Procopovici, predicator la catedrală; Simionovici Dionisiu, suplent la gimn.; Stefan Cocinschi, c. r. concipist de finance; Dracinschi Mihaiu, spirit. seminarial; Ioan Drogli, c. r. profesor; cavaler de Zotta din Babin, cavaler de Pruncul, George Popovici, Dr. Popescul, Eugeniu Mesieder, ampl. consist.; Gregoriu Halip, c. r. profes.; Ieremievici Nicolae, Isid. Socolean, pract. de concept.; Palievici, Popescul Epifanie, Diomed Nosievici, desemnator al comitetului; Teodor Popovici, Eusebiu Popovici, Dumitru Popovici, Dionisiu Voronca, Galin, Ioan Pobia, Ghergheli din România, Stefan Dinulescu, Victor Olinschi-Olinescu, Bumbac Ioan și Weitsecher. Dl Gutter se alese de membru onorar al comitetului.

Posiția comitetului n'are sĕ fie ușoară. Situația archeologică s'a descris cu fidelitate sus și deci n'avem mari ilusiuni. Este încă a rupe acì vĕlul gros al prejudeților contra anticităților cum și indiferentismul general din țeară. Se vor găsì mulți băieți bĕtrâni ce vor avè de cârtit contra înființării unei societăți archeologice și a unui museu. În de comun e lumea dedată la materialism și astfel de întreprinderi, cum e a comitetului, recer bani, dar' sûntem într'o țeară, unde vênarea după anticități nu e așa de mare, ca sĕ se plătească scump anticitățile. Ne trebue doi factori morali și adecă: simțul patriotic și priceperea deșteptată a poporațiunii pentru valoarea anticităților. Când s'ar deștepta acestia la

E evident ca „ordinaţiunea“ aceasta era sĕ dispună în atare causă, ce nu poate fi causa dispoziţiunilor solgăbirĕesci, şi aşa de loc nu cade în dreptul oficiului pretorial, din care causă aş fi putut, ca simplamente sĕ nu o iau în consideraţiune, însĕ pentru limba şi maniera ei am fost silit sĕ o resping.

Sciu eu, că oficiul parochial este dator de a împlinì toate afacerile, cari în interesul administraţiunii statului 'i-se impun după drept şi lege, şi care le şi împlinesce bucuros după recercarea legală a oficiilor; însĕ oficiul parochial în cadrul drepturilor şi datorinţelor sale statorite după lege nu este supus dispoziţiunilor pretoriale, şi în acele nu este dator sĕ primească nici un fel de „ordinaţiune“ pretorială.

N'a fost însĕ destul, că oficiul pretorial prin trimitere de „ordinaţiune“ 'şi-a vindicat unele drepturi de superioritate, ce nu-'i compet faţă cu oficiul parochial, ci cu cele mai grobiane insulte mĕ şi atacă atunci, când cu afacerile mele oficioase le împlinesc în înţelesul drepturilor asigurate prin lege şi a ordinaţiunilor superioare, cari sûnt în deplină vigoare; mai mult, mĕ agitează la călcarea acelora prin octroarea unei ordinaţiuni ilegale.

Sau poate-se mai tare vătĕma un om conscienţios prin ceva, ca şi când fără motiv 'i-se aruncă în ochi, plane într'o actă oficioasă, că chiar în afacerile prescrise de lege lucră în contra legilor, acele nu le respectă, prin aceasta împedecă oficiul în îndeplinirea afacerilor sale, ma face aceasta imposibilă, şi prin urmare forurilor superioare ca atare se va insinua desigur spre pedepsire sau timbrare, — care îngreunează ba chiar împedecă recrutarea, acea afacere de suprem interes, care se începe oficios şi legal în interesul ţerii, a patriei.

Însĕ pretorul Alexandru Smit în amentita actă oficioasă, poreclită „ordinaţiune“ ḑice, că cu indignaţiune a observat, că eu lucru în contra legilor existente, că eu nu mĕ supun acelora, că eu „excepţionalminte“ acele nu le respectez, că eu prin extrasele matriculare scrise în limba română aşa neplăcere causez oficiului pretorial, încât acesta „nepricepênd limba română“ (sic!), nu poate împlinì lucrurile preparatoare pentru recrutare; procedura mea, ca o circumstanţă îngreunătoare şi împedecătoare, o va aduce la cunoscinţa forurilor mai înalte, etc. etc. (urmează ameninţările).

Dacă acusele, că eu în împlinirea agendelor mele vatĕm legile ţerii, ar avè numai aparenţa verosimilităţii, m'aş ascunde sub pămênt de ruşine, şi tremurând de frică aş aştepta pedeapsa meritată: deoare-ce însĕ acele sunt nisce apucături lipsite de ori-ce basă, am dreptul şi datorinţa de a le respinge cu cea mai mare indignaţiune.

Excelentissime dle camerar c. r. şi vicecomite! §. 14 al art. de lege XLIV din 1868 mĕ împuternicesce, ca matriculele bisericii mele sĕ le conduc românesce, ear' ordinaţiunea de sub Nr. 2629 din a. 1771 opresce abaterea dela cuvintele matriculei: cu ce drept, şi pe ce basă cutează dar' pretorul Al. Smit a mĕ acusa cu acele acuse, şi de când am perdut eu dreptul cel mai natural de a respinge atari insulte lipsite de basă şi incompetente?

Dar' nu numai dur mĕ vatĕmă pretorul Al. Smit cu acusele lui nebasate, ci grobian mĕ şi atacă.

Anume în amintita „ordinaţiune“ oficiosă stau între altele şi următoarele: D-ta „excepţionalmente“ nerespectând legile (ce este datorinţa fiecărui cive de treabă). . . .“

Ce urmează de acì? Abia cred că dl pretor sĕ fi cumpĕnit aceasta.

Fiecare „cive de treabă“ respectează legile.

D-ta însĕ (adecă eu) „excepţionalmente“ nu respectez legile.

Aşadar' d-ta nu eşti „cive de treabă.“

Oare ce ar mai fi putut ḑice pretorul Al. Smit, ca vătĕmările lui sĕ aibă şi caracterul grobianităţii? Întru adevĕr sau despre mare decadenţă, sau despre principii foarte condamnabile despre vîrtutea civică se documentează atunci, când un oficial administrativ e în stare sĕ pună pe hârtie, că actul în care se cuprind acele acuse, insultări şi ameninţări, este „foarte onest“.

De altcum nu m'aş putè foarte mira, că pretorul Al. Smit în toate aceste nu vede vătĕmare, pentru-că atât amintita şi în copiă alăturata „ordinaţiune“, precum şi decisiunea cu onoare alăturată în original sub 2, este un „gallimathias“ adevĕrat, va sĕ ḑică atare scrisoare, din care numai după multă frĕmêntare de minte poţi înţelege, că ce vrea sĕ ḑică scriitorul, şi despre care ḑice proverbul unguresc, că „n'are nici cap nici coadă.“

În opul lui Meyer, intitulat „Conversations-Lexicon (Lipsca 1878) vol. 7, pag. 369, este scris: Gallimathias: *verworrene, durcheinander geworfene Erzählung*“ adecă: grămădire de cuvinte scrise în contra legilor logice şi gramaticale. Definiţiunea aceasta se poate aplica foarte bine chiar asupra actelor acusate.

Sau nu e gallimathias acea dispoziţiune a pretorului Al. Smit, ca extrasele matriculare sĕ le edau unguresce, apoi tot în acea „ordinaţiune“ mĕ provoacă, ca: „matriculele (sic) necesare la recrutare sĕ binevoiesci a le susterne în decurs de 3 ḑile“. Primadată, în înţelesul amintitei ordinaţiuni înalte de sub nr. 33. din 29. Dec. a 1769. nu este iertat, ca matriculele sĕ se dee din archivul comunităţii bisericesci, apoi şi când le-aş eda, în înţelesul altui punct din „ordinaţiune“, ear' aş lucra contra „ordinaţiunii“, deoare-ce acele sûnt conduse românesce. Sau ce vrea sĕ exprime pretorul districtului Baiamare în următoarea conglomeraţiune de cuvinte: „Végül pedig megjegyzem, hogy a netalán az érintett anyakönyvi kivonatok magyar nyelveni be nem terjesztése miatt elŏállandott akadályokból felmerülhető felelősséget egyedül a tisztelendö lelkész urra fogván háritani“; după legile cărei limbi din lume sûnt construite aceste cuvinte? Ce e aceasta, de nu gallimathias?

Ca sĕ prindă însĕ dl pretor şi lege spre argumentarea îndreptăţirii dispoziţiunilor sale, citează §-ul 19-al art. de lege 44 din a. 1868.

Noi preoţii aşa sûntem convinşi, că forurile administrative ale ţerii pentru aceea sûnt, ca binele civilor sĕ-'l promoveze între marginile legilor, în ele ne place a vedè păzitorii, executorii legii, la ei şi prin ei ne căutăm scut şi apĕrare, când vedem, că ordinea legală politică sau socială este vătĕmată prin unii civi. De aici urmează, că noi preoţii considerăm totdeauna de plăcută datorinţa de a ajuta întru toate forurile legiuitoare în procedurile lor oficioase, cultivăm din rĕsputeri concordia cea atot necesară. Aşa când un oficial de administraţiune, ba un „for“ citează legea, e foarte natural, că ţinem de supremă datorinţă de a împlinì dispoziţiunile legale.

De când am ocupat oficiul acesta parochial, şi am avut mai de multeori trista ocasiune de a mĕ convinge, că pretorul districtului Baiamare foarte uşor îşi concede unele proceduri illegale, 'mi-s'a clătinat încrederea avută în păzitorul acesta al legilor, pentru aceea şi acuma am căutat, că oare articolul citat îl împuternicesce pre el la dispoziţiunile făcute? Şi nouă înşelăciune a fost urmarea. Anume articolul citat sună astfel:

„Forurile „supreme“ şi „mai supreme“ bisericesci în actele susternute regimului pot sĕ folosească limba lor protocolară sau oficială, eară în coloane şi limba oficioasă a statului; în actele adresate oficiilor administrative folosesc limba statului, sau dacă limba protocolară e de mai multe feluri, atunci oare-care dintre aceste limbi; oficiile parochliale în toate afacerile aceste faţă de guvern sau oficiile administrative folosesc limba oficioasă a statului, sau limba oficiului lor, faţă de alte oficii administrative una dintre limbile protocolare“. Eacă articolul, pe care s'a basat Al. Smit, voind sĕ arete îndreptăţirea dispoziţiunilor sale! Oare poate exista minte sănĕtoasă, care în articolul citat sĕ afle ceva dispoziţiune, care regulează conducerea matriculelor? Şi oare acela care aşa absurd interpretează şi a plică legea, nu compromite în primul loc legislaţiunea maghiară, care după conceptul pretorului din districtul Baia-mare, în § 14, din acelaşi articol acordă comunităţilor bisericesci un drept, şi tot acela îl şi nimicesce în § 16.

Fără basă se citează dară articolul numit, şi însaşi fapta citării tot mai tare dejudecă procedura aplicată în contra mea.

Însĕ de cumva în articolul citat nu este nici un cuvênt, ce s'ar referì la conducerea matriculelor, şi dacă din acela cu minte sănĕtoasă nu poţi deduce, că conducĕtorii matriculelor sûnt datori sĕ dee extrasele matriculare în limba maghiară: din contră, clar şi nedisputabil conţine acela un drept, de care de acum înainte mĕ voiu folosì.

Anume în articolul citat se face deosebire nedisputabilă între potestăţile bisericesci, „supreme“ şi „mai supreme“ şi între „comunităţile bisericesci“, cărora în sfânta maică biserică preotul le este representantul. Mai departe e expus clar, că „comunităţile bisericesci în toată coatingerea oficioasă cu guvernul sau cu potestăţile legale pot sĕ se folosească sau de limba statului, sau de limba oficiului lor“. Şi deore-ce limba conducerii acestui oficiu este cea română, eu de acum înainte faţă de guvern şi de oficiile administrative în toate coatingerile mele oficioase mĕ voiu folosì de limba română, şi declar, că şi apelata aceasta numai pentru aceea am scris-o unguresce, ca neîmpedecată sĕ poată ajunge la oficiul vice-comiţial şi Excelenţa Ta. Dl Camerar c. r. şi vice-comite, sĕ poată lua spre sciinţă, cum abusează în comitatul acesta de legile provĕḑute cu sancţionarea înaltă a regelui apostolic al ţerii ungurești, cum maltractează chiar păzitorii legii pe civilii şi preoţii, cari proced în înţelesul legii.

Este în decisiunea alăturată o reflectare la procedura unor colegi preoţi, cari „de bună voiă“ dau extrasele matriculare în limba maghiară. Foarte micşorat, ba chiar umilit mĕ simţesc prin aceea, că pretorul districtului Băiei-Mari nu se îngreţoşează a mĕ îndemna la neîmplinirea datorinţelor mele oficioase prin astfel de exemple ba mai mult, prin procedura ilegală a acelora, s'a simţit îndreptăţit a poftì ca şi eu sĕ împlinesc tot acele lucruri. Sau procedura unor colegi, cari nu cunosc sau nu voiesc sĕ cunoască datorinţele lor, cari sau în temerea lor de câte un solgăbirĕu prepotent, s'au pentru vênarea unor interese blăstĕmate, sau din motivul sĕ poată acoperì unele pedepse meritate şi unele fapte cu urmări rele, sûnt în stare de a comite şi lucru „oprit“, de a vinde tesaurul lor cel mai scump, drĕpturile limbii bisericesci şi naţionale asigurate prin legi; sĕ-'mi fie şi mie de cinosură în procedurile mele oficioase? Nici când; până voiu avè minte sănĕtoasă şi consciinţă pură, condamn exemple de aceste precum şi aducerea lor pe tapet.

Lăsând însĕ la o parte persoana mea şi oficiul meu, — câte puncte de vedere legale şi drepte se mai vatĕmă prin aceste douĕ acte ale pretorului cercului Baia-Mare! Eacă un for administrativ, care-'şi are activitatea într'un ţinut aproape pur românesc, mărturisesce într'o actă oficioasă, că nu posede limba română, deşi în înţelesul legilor ar fi dator sĕ cunoască limba acelui popor, în giurul căruia lucră, şi dela care prin urmare îşi are şi subsistenţa sa.

Apoi ce reson politic conduce pre un astfel de deregător administrativ, care cu călcarea în picioare a legilor clare, chiar între relaţiunile presente naţionale a patriei face unele dispoziţiuni, cari sûnt foarte acomodate spre alimentarea gelosiei naţionale şi dealtcum foarte puternice. Ce fel de procedură e aceea în ḑilele noastre, ca un tinĕr român din Ţeara-Ungurească sĕ nu poată auḑì numele seu respicat în dulcea sa limbă maternă chiar atunci, când îşi împlinesce datorinţa cea mai sacră şi mai ponderoasă, când se gată a-'şi sacrifica vieaţa şi sângele pe altarul patriei, va sĕ ḑică când face destul legii de recrutare? Eu nu sciu, la ce bun poate conduce atare procedură neprecugetată? Întruadevĕr nu sciu ce sĕ admir mai tare în pretorul districtului Băiei-mari, nesciinţa lui în legile ţerii, cutezanţa-'i de a blama publice pe un preot, prepontenţa-'i pe terenul administraţiunii, sau nesciinţa lui în gramatica limbei unguresci.

Îmi iau libertate Excelentissime domnule Camerar c. r. şi vice-comite, a semna acì §. 46. al articolului XL. din anul 1879, în înţelesul căruia pretorul districtului Băiei-mari mĕ mulctează cu amendă de 100 fl.

„Cel-ce foloseşte cuvinte vătĕmătoare faţă de un deregător sau persoană administrativă în procedura lui oficioasă, asemenea cel-ce într'o actă adresată unui for legiuitor foloseşte expresiuni vătĕmătoare, se mulctează cu o amendă de până la 100 fl“.

Unde şi pe care for sau persoană legiuitoare am atins eu cu cuvinte vătĕmătoare în oficiul seu? Unde şi în care actă oficioasă am folosit eu expresiuni vătĕmătoare? Nici odată, la nici un cas. Din contră, ca preot, şi după chiămarea mea cu exemplu şi cu cuvinte practisez şi vestesc onorarea legilor şi a forurilor legiuitoare, aceea însĕ nu o voiu suferì nici dela un for fără refusare, ca sĕ me vateme grobian cu cuvinte vătĕmătoare atunci, când eu împlinesc datorinţa mea în înţelesul legilor.

După aceste mĕ rog, ca apelata aceasta sĕ binevoesci a o susterne On. oficiu vicecomiţial, eară acolo mĕ rog, ca multcta adusă în contra şi spre vătĕmarea mea, sĕ se nimicească; totodată mĕ rog, ca pe pretorul districului Băieimari sĕ binevoiţi a-'l îndruma la aceea, sĕ scie a rĕmânè cu dispoziţiunile sale între hotarele prescrise prin lege, sĕ înveţe a folosì limbagiul onorific faţă de alte oficii, cari sûnt cel puţin de acelaşi rang, şi mai presus de toate sĕ înveţe sĕ onoreze legile statului şi ale gramaticei limbei unguresci.

Cu onoare

Dr. Vasiliu Lucaciu,
paroch gr.-cat. român de Sisiesci.

Până în momentul de faţă nu 'mi-a venit nici un resultat. Cu această ocasiune nu voiesc a mai vorbì despre acest lucru, rog însĕ pre d-nii redactori ai ḑiarelor noastre politice, sĕ aibă bunătate a lua notiţă dspre afacerea aceasta, şi sĕ-'şi facă reflexiunile de natură politică, ce eu nu pot face în coloanele acestei reviste.*)

Conclusiune.

Eacă unde am ajuns cu causa noastră culturală-naţională. Eacă, cum se calcă în picioare ordinaţiunea regească din a. 1825. Maiu 24. Nr. 13162., care dispune, recunoasce, că protocoalele matriculare stau sub suprema inspecţiune a episcopilor diecesani. Aşa ḑicem, că turma cuvêntătoare numai în biserică se mai află pe terenul seu cultural. Acum lupii stau gata sĕ între şi în sanctuar.

Şi păstorii? Au alte lucruri şi interese, nu pot sĕ grijească de turmă şi prin aceea şi de causa lor propriă culturală. Causa culturii noastre naţionale în partea sa minimală este scutită în legea de naţionalitate din 1868. Şi cine o calcă mai întâiu? Aceia, pentru care şi în favorul cărora este adusă. — Nu o au respectat din început preoţii, advocaţii, notarii, funcţionarii dela judecătorii şi dela administraţiune, şi aşteptăm sĕ o respecte alţii, sau sĕ ne silească sĕ o respectăm? Ce cuget nefericit. Fie-care naţiune ea însaşi este întemeiătorul, susţinĕtorul şi apĕrătorul culturei sale. Cum stăm însĕ, ce am lucrat până acum? Eacă 'ni-o spune în faţă asupritorul: „toţi preoţii din acest district de bună voiă dau extrasele în limba maghiară“. Au nu rĕsună din aceste o dojană aspră, nu arată o laşitate ruşinoasă, nu ne spune cu sunet cutrierător: „Perirea ta din tine Israile?“

Eu voiu respecta totdeauna legile, mĕ voiu folosì totdeauna de drepturile limbii mele asigurate prin legile patriei, şi pre acelea le voiu apĕra totdeauna faţă de ori-ce asuprire, apoi ḑic cu moşul roman:

„Si fractus illabatur orbis, impavidum ferient ruinae“.

Dr. Vasiliu Lucaciu,
parochul Sisiescilor.

*) Casul e atât de clar împărtĕşit în descrierea acestui conflict, încât poate servì şi altor preoţi ca îndreptar. „Red. Trib“.

---

noi, în scurt o sĕ avem museul cel mai frumos şi societatea archeologică cea mai mare.

Înfiinţând o societate archeologică şi un museu naţional în ţeară, ne facem păzitori şi străjeri ai comorilor noastre artistice şi istorice, ca sĕ nu se peardă mai mult, după cum se întêmpla până acum. Strîngêndu-le primim noi fiinţa trecutului, căruia aparţin ele, şi grijim pentru viitor. Prin strîngerea lor nu satisfacem vre-unei pasiuni, unei manii, ca procurarea mobilelor preţioase, ci unui interes scientific, şi cerinţei etice şi culturale. Problemele istorice şi culturale, ce până acum au fost neresolvate din causa lipsei documentelor, prin sfărîmături strînse din matca pămêntului se vor resolva lesne. „Sciinţa hârleţului“, cum numesce archeologia archeologul renumit Petru Schliemann, ajunse acum în Europa la o însemnătate neměsurabilă şi ori-ce sciinţă află spriginul seu în ea.

Nădĕjduim, că nu preste mult Bucovina se va mândrì a avè un institut, în care se vor păstra toate odoarele trecutului nostru, şi că şi mireanului celui mai neînvĕţat 'i-se va mărì mândria naţională, vĕḑênd strînse toate doveḑile, documentele activităţii trecutului ţerii. Înaintea însemnătăţii unui astfel de institut sûntem siliţi a oprì şi a suprima ori-ce gândiri pesimiste asupra patriotismului poporaţiunii bucovinene. Sĕ fie şi aşa. Publicul e rugat de a spriginì pe acest comitet sau prin trimiterea anticităţilor aflate sau prin anunţări de locuri, unde s'au găsit anticităţi.

Dionisiu O. Olinescu.

„Reuniunile de cultură şi cestiunea naţionalităţilor“.

(Urmare.)

„Pentru aceasta aflăm o oare-care explicare în aceea, că scopul reuniunilor e a lăţì *„cultura maghiară“* între naţionalităţile nemaghiare. Cultura maghiară! Are cultura naţionalitate? Cultura e de natură cosmopolită şi consistă, cel puţin în cercul civilisaţiei creştine, în fiecare ţeară şi în cercul fiecărei naţiuni, din aceiaşi factori. Individualitatea singuraticilor oameni, a singuraticelor naţiuni, nu se perde neapĕrat sub influenţa culturii, cultura le lasă mai mult ori mai puţin caracterele naţionale, dar' nu le primesce în ea, ci rĕmâne o totalitate unitară şi nedespărţibilă.

„Putem vorbì despre starea culturii în deosebitele ţeri, dar' cultură germană, franţuzească, englezească, maghiară — aceste nu sûnt concepte clar definite, şi îndeosebi ar fi anevoiă a spune că ce e cultura specială maghiară. Dacă aşadar' reuniunile voiesc sĕ rĕspândească cultura maghiară între naţionalităţile nemaghiare, aceasta nu poate însemna altceva, decât că ele voiesc sĕ lăţească între ele limba maghiară şi sĕ le aducă acolo, ca sĕ poată înainta în cultură, — pe cât aceasta se întêmplă prin mijlocirea limbei, — numai prin mijlocirea limbei maghiare.

„Poate s'ar putè ḑice că în cele din urmă nu merită a-'şi frĕmênta capul cu numiri, cu

analisarea acestora, că nu se tractează despre numiri, că o numire e tot atât de bună ca și alta, că cuvêntul: reuniuni de cultură, e în us și altundeva. Acuși vom vedè mai la vale din întărirea decătră guvern a resoluțiunii sătmărene, că numirea ascunsă „de cultură“ a avut urmări practice însemnate.

„Dar' sè mergem mai departe, la caracterisarea formelor de vorbire ajunse în circulațiune. Nu vom afla un unic cuvênt sincer. Se ḑice că scopul reuniunilor e a deșteptа în naționalități spiritul patriotic. A-'i învețа pe oameni patriotism pe calea reuniunilor — e o întreprindere foarte curioasă.

„Reuniunile au de scop a-'și desvolta activitatea prin scoale, dar' nu se poate învețа patriotismul în scoală, deoare-ce patriotismul nu e disciplină, ca sè se poată impune ca obiect, ca p. e. matematica sau religiunea. La patriotism factorul cel mai principal e alipirea de locul natal; acesta e un sentiment de instinct natural, la care nu e lipsă a învețа pe cineva ca la o datorință, deoare-ce există în Maghiar, Slovac, Român, deopotrivă. Întrucât însè sub patriotism e de a se înțelege alipirea cătră stat, pentru susținerea și potențiarea acesteia sûnt de a se aplica cu totul alte mijloace, decât cele cuprinse în programul reuniunilor. Dacă voim ca naționalitățile sè se alipească cătră acest stat, atunci trebue sè le dăm garanțe, că statul maghiar nu e de natură exclusivistă și că el dă fiecărei naționalități ce viețuesce acì, siguranța că ea poate sè existe acì și sè se desvoalte liber; trebue sè 'i-se dee siguranța de a se putè simți acì acasă; trebue sè 'i-se asigureze libertatea și bunăstarea. Sè reducem contribuțiunea; cu aceea vom promova cu mult mai sigur alipirea cătră statul maghiar, și încă deopotrivă la cetățenii maghiari cât și nemaghiari, decât că vom predica doctrinele cu cuvêntări strălucite și cu punerea în perspectivă a taxelor.

„Se spune și aceea că scopul reuniunilor nu e nici decât a înmulți numĕrul naționalității maghiare pe contul celorlalte, ci că ele au numai scopul de a scăpa maghiarimea de slavisare, romanisare, și de a-'i recucerì pe seama maghiarimii pe aceia cari s'au slavisat sau valahisat deja. Ei bine, dacă reuniunile ar voì sè-'și restrîngă activitatea lor numai la mĕsuri atât de modeste, dacă 'și-ar pune de scop cu deosebire numai salvarea, celelalte naționalități abia ar avè ceva în contră, mai ales dacă nu ar fi împedecate nici ele de a se putè apĕra în contra maghiarisării. Dar' cine vede mișcarea pornită, oare se va îndoì cât de puțin, că înființătorii reuniunilor nu se vor îndestula cu atâta, ci vor cugeta: *majora cannamus!* Dealtmintrile e lucru foarte firesc, că nime nu privesce bucuros la desnaționalisarea conaționalilor sei, decât că aceasta s'a întêmplat totdeauna și se va întêmpla acolo unde se întâlnesc granițele diferitelor limbi; aceste relațiuni împrumutate nu se pot sista în circulațiunea de granițe.

„Cine are în această privință mai multă causă de a se plânge, ar fi foarte anevoiă de definit. Deoare-ce ceea-ce s'a îndatinat a se conclude din numele de familiă, în contra aceleia a adus obiecțiuni foarte vrednice ilustrul nostru compatriot Ladislau Vajda, acest scriitor maghiar excelent, deși Român.*) Și așa am cunoscință și eu, că marea eclesiă reformată, care posede credincioși de tot puțini, nu înseamnă că acolo în vechime au existat convente maghiare popularisate, ci mai ales, că mai înainte fiind oamenii mai religioși, fiecare domn se nisuia ca sè-'și țină preot de curte, ceea-ce astădi e o problemă grea. Dealtmintrele noi Maghiarii avem compensațiune bogată. Această tăinuire, această ascundere, precum ḑic Ardelenii, e întru adevĕr „un lucru foarte slab“. Nu există între naționalități un singur om, dinaintea căruia sè fi succes a ascunde cu frase adevĕrata direcțiune, scopul reuniunilor. Astfel de tăinuiri nu sûnt pentru Maghiar, și nu e mirare dacă unii au eșit îndată din rol; eu mărturisesc că mie 'mi-a convenit sinceritatea, ce s'a dat pe față cu ocasiunea pășirii pe acest teren a publicului din comitatul Sătmarului.

„Fiii neaoși maghiari ai comitatului Sătmar au dat la o parte masca de diplomați a Ardelenilor și încep circularul lor adresat comitatelor surorí deadreptul cu următoarea sentență foarte significativă: *a fi Maghiar* și a-'și împlinì în toată direcțiunea chiămarea ce isvoresce din acest concept, *e o sfântă datorința a fiecărui fiu al patriei acesteia.* Aceasta e spusă după natura Maghiarului, aceasta nu e frasă, ci e spusă intenționea, e definit scopul *sans phrase.* Tăinuirea a fost în contra naturii oamenilor maghiari cu inimă vêrtoasă din comitatul Sătmarului, ei n'au imitat felul de stil al lui Talleyrand adoptat de universalitatea Clujenilor, nu 'și-au ḑis: Ḑeu a dat omului facultatea de vorbire pentru-ca sè-'și poată tăinuì cugetarea. Meritul exprimării acesteia naturale a cuvêntului nimicesce apoi acea greșeală a Sătmărenilor, că la această sinceră propositie de întroducere au adus o înfricoșată conglomerație de frase patriotice, dintre care nu poți reproduce nici a treia parte, fără sè capeți sgărciuri de stomach. Îți pare că-'l auḑi pe vrednicul comite-suprem Francisc Domahidy cum îi ḑice protonotarului: fă-'ți apoi datoria nepoate notare! Și bravul protonotar 'și-a și încordat vocea sa de scriitor și a pus la cale un exercițiu de stil, ca și care n'au produs vechii notari comitatensi cu pene de aur din timpii lumii cu juḑii de tablă.

„Dar' nici că se putea altfel! Când spune propunĕtorul contele Pista Károlyi o dicție patriotică atât de strălucită, un protonotar gentry numai că nu se va lăsa sè-'l întreacă în patriotism un conte.

„Întruadevĕr mare trebue sè fie pornirea patriotică în peptul fiilor națiunii, pentru-ca în contul aceleia sè poată abusa astfel cu numele sfânt al patriei, cu sentimentul curat și nobil al patriotismului. Și nici odată n'au făcut o gălăgie atât de mare ca în era noastră materialistă, a cărei tinerime se însuflețesce pentru titlul de camerar și pentru „înaintarea cât mai mare în salar“. — Credem dimpreună cu protonotarul, că congregațiunea comitatului Sătmar se însuflețesce sincer, și pĕcatul adresei sale consistă numai în gustul rĕu. Dar' decâteori nu auḑim ținênd dicții în un stil atât de patriotic oameni, la cari, deși nu în urma originii lor individuale, astfel de rol nu dovedesce o cutezanță de toate ḑilele. Credincioșii necondiționați ai clerului vechiu, ai așa numiților tirani vechi cu punga nesăturată, nu puteau rostì nici o cuvêntara publică fără de a fi întrețesută cu un potop de frase patriotice. Sciu, că astfel, înflorilat, pot da publicului ori-ce pilulă.

„Sè ne oprim la propositia de întroducere a cercularului sătmărean, fiindcă în dînsul se cuprinde toată concepția acelei mișcări, care a primit de curênd expresiune în constituirea reuniunilor de cultură. De unde împrumută Sătmarul basa de drept, pentru-ca sè îndatoreze pe fiecare fiu al acestei patrie ca sè fie Maghiar? Unde e acea lege ḑecească sau omenească, pe basa căreia s'ar putè statorì această datorință? Ruteanul sau Românul poartă vina, că a supt alipirea cătră naționalitatea lui deodată cu laptele numei?

„Aceasta au făcut-o *bona fide* poate 20 de generațiuni, și acum se trezesc, că se svîrcolesc în pĕcat în contra patriei, că în acesta s'au conceput și născut. Așa numai ca din senin nu poate sè fie obligat nime a fi Maghiar, și dacă naționalistul întreabă după causa, pentru care ar fi dator sè fie Maghiar, nu-'i scim rĕspunde, decât că așa ne place nouĕ. Ba e și mai bine a ḑice, după cum e principiu a se afirma, că pentru aceea e dator fiecare fiu al acestei patrii sè fie Maghiar, fiindcă în Ungaria nu poate sè fie bun patriot decât Maghiarul. Nu e lucru cu sfat a venì înainte cu acest principiu, deoare-ce prin aceasta recunoascem, că zace în firea lucrului, ca celelalte naționalități sè nu poată fi buni patrioți, și atunci se pot privì *in forro interno* ca dispensate de datorința patriotismului. Dar' afirmațiunea nu e nice dreaptă, deoare-ce în timp de pace n'am experiat nici când renitență din partea naționalităților în ceea-ce privesce împlinirea datorinței cătră patriă și stat, ear' exemplele din 1848 dovedesc aparențe îmbucurătoare, că adecă alte naționalități au servit cu însuflețire causa națiunii, chiar atunci când se agita mai tare în contra noastră dela putere.

(Va urma.)

*) Veḑi: Szerény észrevételek a közmüvelödési egyletekröl, a nemzetiségekröl és a sajtorol. Irta Vajda László. Kolozsvártt, 1885.

Cronică.

Maiestatea Sa s'a îndurat preagrațios a dărui 500 fl. pe seama locuitorilor păgubiți prin exundarea Mureșului, ear' pentru locuitorii din comitatul Sătmarului, păgubiți tot prin exundarea Mureșului, s'a îndurat preagrațios a dărui tot din scatula sa privată 1000 fl.

*

Audiență. Lunia — trecută, regele Romăniei a binevoit a primì în audiență pe dl căpitan de stat-maior Schneider, atașat militar prelângă legațiunea noastră, care a avut onoare a-'i remite anuarul armatei noastre pe anul 1886.

*

Scoală industrială în Caransebeș. Cetim în „Luminătorul“: Comunitatea de avere a fostului regiment romano-banatic, în adunarea sa generală din anul trecut, la stăruința neobositului președinte al ei, a dlui general Traian Doda, a decis înființarea unei scoli industriale pentru instruarea teoretică și practică a elevilor, în mai multe ramuri ale industriei. Pentru scopul zidirii acestei scoale a votat 85.000 fl. Scoala aceasta precum e plănuită are sè fie unica în felul ei acì în Ungaria.

*

Defraudări. Ḑilele trecute a fost arestat notarul Carol Baumgartner din Onod, din causă că a scos cu plenipotență în regulă banii unui minoren, pe care 'l-a făcut maioren afară din lege. Tinĕrul păgubit a fost cerut adecă la îndemnul notarului sè fie declarat de maioren, deoare-ce fiind neputincios îi trebuiau bani. După maiorenisarea sĕvîrșită, notarul a primit dela maioren plenipotență și 'i-a scos toți banii ce-'i avea tinĕrul în administrația oficiului orfanal. Notarul 'i-a dat însè tinĕrului în două rînduri numai câte 100 fl. sub cuvênt că nu poate scoate mai mult. Abia într'un târḑiu păgubitul a ajuns la cunoscința, că notarul a scos deja de mult toată suma de bani ce o avea în administrația sedriei orfanale, — preste 4000 fl. Se spune că banii acestia au fost întrebuințați de notar, pentru a-'și ascunde nisce defraudări de bani oficioși. Există temerea că investigațiunea va descoperì defraudări mari.

*

Despre „kultur-egylet“-uri. Asupra scrierii anonime apărute ḑilele trecute de pseudonimul *X. Y.* se pronunță și „Nemzet“ în nrul seu din 29 Ianuarie. Lucru cunoscut, că ḑiarele maghiare afirmă cumcă noi și naționalitățile am avè prea multă libertate în Ungaria, ba că însiși Maghiarii ne-ar fi crescênd limba noastră. Vorba e că noi cunoascem prea bine această dragoste. Destul că „Nemzet“ luând la desbatere cestiunea „kultur-egylet“-urilor, vrea sè ne spună că misiunea acestor reuniuni de cultură e numai remaghiarisarea, ear' nu maghiarisarea, precum afirmăm noi „agitatorii“.

„Că tabĕra națională ultraistă“ — adauge ḑiarul unguresc — „de dincoace și dincolo de „Királyhágó“, „Tribunistii“, „Luminătoristii“, „Sieb.-Deutsches-Tageblatt“-istii și cei dela „Narodni Noviny“, au interpretat fals această mișcare, au scos-o din propria ei natură și 'i-au atribuit tendențe menite a amenința vieața nemaghiarilor, — de aceasta nu ne mirăm de loc, deoare-ce am avut timp îndelungat a ne convinge, că din această parte nu au întrelăsat un minut a folosì armele cele mai nedrepte, cu cari se poate numai agita și fanatisa în contra maghiarimii“.

*

Bizantinism. Cetim în „Budapester Tagblatt“: În sala comitatului Arad a fost atîrnat de părete în ḑiua de anul nou portretul mare al comitelui-suprem Tabajdy cu multă pompă și între aplausele aderenților sei. Acesta în sfîrșit n'ar fi un evenement extraordinar. Ceeace are însè sè urmeze e un atentat asupra autonomiei comunelor, cărora, spre a se lăți cultul personal până și în cele mai sărace sate dela munte, li-se recomandă a cumpĕra câte o copiă litografată a posei lui Tabajdy. Această litografie are sè coste numai 4 fl. Notarii comunali vîră acum numai mânile în cassele comunale și scot cei patru floreni meniți a spriginì arta picturei.

*

Universitatea din Viena are în anul acesta 5157 studenți. Numĕrul juristilor a scăḑut, dar' a crescut foarte mult acela al medicinistilor și al studenților dela facultatea filosofică. Scoala technică are 844 studenți. Universitatea germană din Praga are 1517 studenți, cea boemă 1952. Universitatea din Graz are 1175 studenți, cea din Lemberg 1005, cea din Insbruch 797, în Cracovia 1025 și în Cernăuți 263 studenți. Toate universitățile austriace au în semestrul acesta la un loc 12.891 studenți, ear' scoalele technice 1972.

*

Societatea „corului vocal“ al plugarilor din Cuvin invită la al II-lea *concert poporal* împreunat cu petrecere de joc, ce se va ținè în sala ospĕtăriei din „Gyorok“, Duminecă în 2/14 Februarie 1886. Începutul la 7 oare seara. Prețul de întrare de familie 2 fl., de persoană 1 fl. Numai la concert de persoană 50 cr., pe galerie 40 cr. Programa: 1. „Doamne buzele mele . . .“ de G. Musicescu, cor mixt. 2. „Sentinela română“, poem de Alexandri, declamat de D. Binchiciu. 3. „Elisabeta Doamna“, — cor bărbătesc. 4. „Eată ḑiua triumfală“, de W. Humpel, — cor mixt. 5. „Dor de rĕsbunare“, de Cavadia, cântat solo de d-șoara Lucreția Câmpian. 6. „Cisla“, de C. Porumbescu — cuartet comic-satiric — cor bărbătesc. 7. „Moșu Martin“, poesie de I. Grozescu, declamată de D. Iliș. 8. „Hora Sinaiei“, de C. Porumbescu — cor mixt. 9. „Hull a csillag“, de Lány — cântată solo de d-șoara L. Câmpian. 10. „Dumbrava roșie“, de C. Porumbescu — cor bărbătesc.

*

Pacea de Bucuresci, Conform depeșelor din Belgrad, delegatul Sêrbiei pentru negociările de pace bulgaro-sêrbe avea sè sosească la Bucuresci alaltăieri, Duminecă.

*

Conflictul turco-grec formează obiectul de discuțiune al politicilor englezi. În ședința dela 26 Ianuarie n. a camerelor comunelor Chamberlain a întrebat, dacă e adevĕrat, că ministrul Engliterei la Atena a primit ca instrucțiuni sè informeze pe dl Delyanis, că guvernul englez e gata sè trimită o flotă în apele Greciei spre a împedeca ori-ce acțiune navală contra Turciei.

*

O sabie de onoare. Din Filipopol se scrie, că poporațiunea rumeliotă a deschis o subscriere al cărei produs este destinat pentru a oferì principelui Alexandru al Bulgariei o sabie de onoare ca dar național.

*

Principele Muntenegrului, care, după cum se scie, a întreprins o călĕtoriă prin Europa, a fost și la Paris, unde a cercetat și pe ministrul Freycinet.

*

Înarmările sêrbesci. Din Belgrad se telegrfează ḑiarului „Neue freie Presse“, că militarii, cari fac parte din prima și a doua chiămare au fost invitați de a se presenta imediat la comandele circumscripțiunilor militare. La 27 Ianuarie cadrele au fost pe deplin complectate spre a putè pleca la hotare.

*

Mobilisarea Greciei a mistuit până acum preste 14 milioane franci. Crucea roșiă grecească 'și-a trimis corturile la graniță.

*

Înarmările bulgare. Statele balcanice își completează armamentul. Din Viena se raportează, că guvernul bulgar ar fi comandat 40,000 pușci de sistem Berdan și că a mai primit de curênd 48 tunuri Krupp.

*

Comunicațiunea în Rumelia. Comunicațiunea drumului de fier între Turcia și Rumelia e pe deplin restabilită.

*

Proprietatea literară. Ḑiarele engleze publică o scrisoare a lordului Salisbury, prin care rĕspunde la o scrisoare ce 'i-a fost adresată în privința proprietății literare. Primul-ministru englez declară, că guvernul își propune sè ceară parlamentului autorisațiunea pentru Regatul-Unit de a întra în uniunea internațională a proprietății literare, pentru formarea căreia s'au făcut deja negociări între diferite state europene.

*

Ducele de Sevilla a fost condamnat dedecătră tribunalul de rĕsboiu la optani închisoare și la ștergerea din lista armatei.

*

Armata muntenegreană. În Muntenegru s'a format un regiment permanent, compus din 1500 oameni, după modelul infanteriei elvețiane. Acest regiment este destinat a da cadrele pentru restul armatei, care dela o epocă care nu s'a hotărît încă, va fi organisată în modul următor: Tot Muntenegreanul dela vêrsta de 18 ani până la 42 va trebuì sè servească în armată. La 18 ani el face o scoală de recrut, care ține două luni. În toți anii sûnt cursuri repetitoare, și la fiecare doi ani mari manevre. Cadrele sûnt în permanență. Tinerii muntenegreni dela 10—18 ani sûnt organisați în corpuri de cadeți. Uniforma regimentului actualmente constituit se compune dintr'o tunică albastră închisă, garnisită la mâni și guler cu roșu, din pantaloni de coloarea ferului cu o vargă roșie și dintr'o cască prusiană. Arma este carabina Voncotitch, cu iatagan. Instrucția regimentului este încredințată colonelului Ging, de origine argovian, ajutat de câțiva foști ofițeri și subofițeri elvețiani.

*

Jertfele rĕsboiului bulgaro-sêrb. După nisce informațiuni din sorginte bulgară, perderile trupelor bulgare din ultimul resbel se ridică în total la 4000 oameni, din cari 2000 răniți sau bolnavi. Ca trupe regulate, Sêrbii n'ar fi avut decât 718 prinsoneri bulgari, ceilalți n'ar fi decât nisce pacînici țereni din districtele Trn, Vidin și Bresnik. Bulgarii ar fi făcut din contră 1600 prinsoneri sêrbi.

*

Canalisarea apei în Bucuresci. Primăria comunei Bucuresci publică concurs pentru darea în întreprindere a canalisării distribuțiunii apelor în Bucuresci. Prețul dării în întreprindere e deastădată 3.700.000 lei.

*

O căsătoriă la Roma. „L'Italio“ anunță“ că în cursul lunei lui Februarie se va celebra căsătoria contelui Richardo Pecci, nepotul Papei Leon XIII, cu dșoara Vicenti dela Rieti. Benedicțiunea nupțială va fi dată de cardinalul Pecci, care se va duce în acest scop la Rieti. Tinerii soți, după călĕtoria lor de nuntă, se vor stabilì în Roma. Papa Leon XIII pregătesce pentru mireasă mici daruri foarte frumoase și de un preț însĕmnat.

Serviciul telegrafic al „TRIBUNEI“.

Agram, 2 Februarie n. Dietă. Deputatul Frank acusă pe banul, că ar prăda cu ușurătate averea țerii în favorul unei persoane, care face o anumită propagandă. Obiectul privesce calea ferată Vincovce-Brcska. Deslușiri ulterioare oratorul le va da comisiunii parlamentare. Banul Hédervary declară, că va rĕspunde, îndată-ce va avè raportul stenografic. Atacul necualificabil al deputatului Frank în contra banului a produs o mișcare adîncă cu deosebire în cercurile partidului național. Banul a respins ori-ce hotărîre a partidului înainte de a se fi clarificat afacerea. Indignațiune generală.

Berlin, 2 Februarie n. După scirile ḑiarelor principele de Bismarck a primit din Austria, mai ales din Boemia, numĕroase telegrame, în care e provocat la opășire energică în interesul naționalității germane.

Director: **Ioan Slavici.**
Redactor responsabil: **Cornel Pop Păcurar.**

Economic.

Ţĕrenii Bucovinei scrie „Rĕsboiul“ trăesc mai bine şi întrec cu mult pe ai nostri, în muncă, caracter, moralitate şi onestitate. Sûnt mai trumoşi, mai sănĕtoşi, mai îmbrăcaţi, mai spălaţi, mai mâncaţi şi se nasc mai mulţi decât mor.

Sĕ nu mergem mai departe decât prelûngă Suceava, unde este un mare sat Bosancea, proprietatea unui Moldovean ce a dat de moştenire Moldova Jidovilor şi care frumos sat e arêndat la nisce Jidovi; dar' sĕ ne mulţumim măcar cu atât că proprietatea este moldovenească. Acest mare sat are preste douĕ mii care cu o poporaţie de vro 8 mii suflete Românesci şi vro 150 jidovești. Fiecare casă are o imensă grădină cu pomi roditori şi mândri feciori cântaţi de marele poet. Prelûngă acea grădină mai au câte o grădină în faţa casei plină cu viţe, păseri şi cereale. Casele mai toate drăniţite, spaţioase, luminoase, cu paturi, masă, lăviţi şi îmbrăcate cu zestre etc. O moralitate exemplară în acel sat: este o rușine ca femeea sĕ meargă la cârciumă sĕ bee; femeiă beţivă ori fumătoare nu se află, şi bărbaţi chiar sûnt puţini cu asemenea năravuri.

Sĕptĕmâna aceasta s'a ţinut o şedinţă în sala magistratului din Cernăuţi, a mai multor neguţători spre a desbate în cestia închiderii graniţei pentru importarea vitelor din România. La această şedinţă participară representanţii comerciului. La început se declarară mai mulţi pentru închiderea graniţei contra României, căci ar fi salutară pentru prosperarea viticulturii locale. În urmă domnii opinară pentru libertatea graniţei, căci dela întroducerea închiderii ei stagnează comerciul intern şi s'a îngreoiat întru mult aprovisionarea oraşului cu carne; această opinie se primì cu unanimitate. Conclusiunea aceasta se va remite secţiunii a treia a magistratului, spre a fi apoi desbătută în consiliul comunal, unde de sigur va fi primită, căci mai toţi comercianţii se declarară acum pentru deschiderea graniţei, deoare-ce comerciul vitelor decăduse cu totul şi începe importul vitelor din Ardeal şi Ungaria.

Legea monopolului chibritelor în România s'a admis de toate secţiunile camerei, şi încurênd va venì în desbaterea publică.

Convenţiunea comercială cu România. (Viena, 26 Ianuarie.) Desbaterile conferenţei vamale asupra convenţiunii comerciale cu România s'au terminat alaltăieri. Conferenţa a căutat sĕ alcătuiască un proiect cât mai precis, excluḑênd ori-ce putinţă de îndoială şi sĕ asigure exportul în România pentru mica industrie transilvană şi bocovineană. În viitoarele şedinţe, conferenţa se va ocupa cu convenţiunea căilor ferate şi cu convenţiunea de navigare. E vorba ca înţelegerea asupra căilor ferate sĕ fie înglobata în convenţiunea vamală. Convenţiunea de navigare va fi foarte avantagioasă României, căci Austro-Ungaria va procede la regularea Porţilor-de-fer, prin care se va înlesnì mult exportul român în Occident. Se va încheia şi o convenţiune pentru executarea sentenţelor. Se aşteaptă ca România sĕ propuie o convenţiune în privinţa epizotiei, care va fi primită dacă România se va hotărî sĕ-'şi organiseze serviciul veterinar după modelul austriac, cum a făcut Sêrbia. Toate aceste convenţiuni, care regulează relaţiunile economice cu România, vor fi supuse parlamentelor din Viena şi Pesta independent de proiectele de Concordat.

Monopolul rachiurilor în Germania. Sindicatul camerei de comerciu din Berlin a convocat, pentru ḑiua de 28 Ianuarie, o adunare generală a tuturor acelora, care, în numele libertăţii comerciului, vor sĕ protesteze în contra monopolurilor rachiurilor.

Pare că aderenţii monopolului încep sĕ înţeleagă că nu vor isbutì, căci renunţă deja la monopolul fabricaţiunii şi al vinderii rachiului, mărginindu-se a susţinè numai monopolul cumpĕrărei rachiului. Aceasta ar garanta fabricanţilor de rachiuri tot ce cer, un preţ fix mai mare decât cursul de pe piaţă. Restul nu-'i interesează câtuşi de puţin. Statul după-ce le va cumpĕra rachiurile cu un preţ oare-care, sĕ facă cum va scì pentru vinderea lor.

Guvernul austro-ungar însărcinase pe cei 17 consuli din Orient sĕ studieze dacă este oportun sĕ se înfiinţeze camere de comerciu prelûngă diferite consulate pentru apĕrarea comerciului austro-ungar. În urma raporturilor consulare, s'a decis a se înfiinţa prima cameră de comerciu la Salonic. În Bucuresci nu se va înfiinţa o asemenea cameră.

Piaţa din Făgăraş, 28 Ianuarievrie. Grâu frumos hectolitra fl. 5.50 până fl. 6.—; grâu mestecat fl. 3.50 până fl. 4.—; sĕcara fl. 3.60 până fl. 3.80; cucuruzul fl. 2.80 până fl. 3.20; ovĕsul fl. 1.70 până fl. 2.—; sĕmênţa de cânepă fl. 5.— până fl. 6.—; sĕmênţa de in fl. 10.— până fl. 11.—; fasolea fl. 3.60 până fl. 5.—; mazerea fl. 6.— până fl. 7.—; lintea fl. 6.— până fl. 8.—; crumpenele fl. —.70 până fl. 1.40; mălaiul fl. 5.50 până fl. 7.—; sĕu brut 100 chile fl. 30.— până fl. 32.—; unsoarea de porc 50—56, slănina 60—75; cânepa fl. 24.— până 26.— Un chilo carne de porc 30 cr.; carne de vită 34 cr.; carne de viţel 30 cr.; carne de mel — cr.; ouĕ 9 cu 20 cr., chim fl. 40.— până fl. —.—; lumini turnate de sĕu 50 cr. până 52 cr.

Piaţa din Sighişoara, 29 Ianuarie. Grâu curat hectolitra fl. 6.20 până fl. 6.20; grâu mestecat fl. 3.40 până fl. 4.—; sĕcara fl. 2.80 până fl. 3.90; ovĕsul fl. 1.40 până fl. 1.60; cucuruzul fl. 3.30; fasolea fl. 2.80; crumpenele fl. 1.50; mazerea chilo 22 cr.; lintea 22 cr.; mălaiul 12 cr. lumini de sĕu chilo 58 cr.; săpunul 32 cr.; sĕu brut 30 cr.; sĕu de vită fl. 1.—; unsoare de porc 70 cr.; carnea de vită 40 cr.

Piaţa din Braşov, 29 Ianuarie. Grâul hectolitra fl. 6.— grâu mestecat fl. 3.40, sĕcara fl. 3.90, orḑ fl. 2.80, ovĕs fl. 1.90, cucuruzul fl. 3.—, mălaiul fl. 3.10, mazerea fl. 4.—, lintea fl. 4.50, fasolea fl. 3.50, crumpenele fl. 65 carnea de vită p. kilo 40 cr., carnea de porc 44 cr., carnea de berbec 28 cr.

Cursul la bursa de mărfuri din Budapesta

dela 1 Februarie st. n.

Grâu (din Banat): 72—73 Kilo fl. —.— până —.— 74—79 Kilo fl. —.— până —.—, (lûngă Tisza) 72—74 Kilo fl. —.— până —.—, 74—79 Kilo fl. 7.90 până 8.20, (de Pesta) 72—74 Kilo fl. —.— până —.—, 74—79 Kilo fl. 7.80 până 8.10, (de Alba-Regală) 72—74 Kilo fl. —.— până —.—, 74—79 Kilo fl. 7.80 până 8.10, (de Bacska) 72—74 Kilo fl. —.— până —.—, 74—79 Kilo fl. 7.90 până 8.20, (din Ungaria de nord) 72—74 Kilo fl. —.— până —.—, 74—79 Kilo fl. 7.45 până 7.85.

Sĕcara (ungurească) 70—72 Kilo fl. 6.15 până 6.35

(Orḑ nutreţ:) 60—62 Kilo fl. 5.40 până 5.70; (de berărie) 62—84 Kilo fl. 6.— până 8.80.

Ovĕs (unguresc) 37—40 Kilo fl. 6.30 până 6.75.

Cucuruz (de Banat): dela fl. 5.15 până 5.20; de alt soiu fl. 5.10 până 5.15.

Rapiţa fl. 10.— până 10.15; de Banat fl. 10.— până 11.50.

Mălaiu (unguresc): fl. 4.60 până 4.80.

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 30 Ianuarie st. n. 1886.

Renta amort. (5%)	Cump.	93.1/4	vênd.	94.—
„ Rur. conv. (6%)	„	86.—	„	86 1/2
Acţ. de asig. Dacia-Rom.	„	255.—	„	267.51
Banca naţională a României	„	1085.—	„	1183.—
Împr. oraş. Bucuresci	„	29.—	„	—.—
Acţ. de asig. Naţionala	„	224.—	„	—.—
Credit mob. rom.	„	—.—	„	—.—
Scrisuri fonciare urbane (5%)	„	81.—	„	81.—
Schimb 4 luni	„	—.—	„	34.—
Societ. const.	„	187.1/2	„	230.1/2
Aur	„	16.1/4	„	16.1/2

Bursa de Budapesta

din 1 Februarie st. n. 1886.

Renta de aur ung. 6%	—.—
„ „ „ „ 4%	101.30
„ „ hârtie „ 5%	9 .—
Împrumutul căilor ferate ung.	152.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune)	99.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune)	126.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune)	112.25
Bonuri ale ung.	103.75
„ „ „ cu cl. de sortare	103.50
„ „ „ bănăţene-timişene	103.50
„ „ „ cu cl. de sortare	103.50
„ „ transilvane	103.40
„ „ croato-slavone	103.50
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	98.25
Împrumut cu premiu ung.	118.25
Losuri pentru regularea Tisei şi Seghedin	123.50
Renta de hârtie austriacă	84.—
„ „ argint austriacă	84.10
„ „ aur austriacă	112.—
Losurile austr. din 1860	—.—
Acţiunile băncei austro-ungare	870.—
„ „ de credit ung.	306.50
„ „ „ „ austr.	299.10
Scrisuri fonciare ale institut. de cred. şi ec. „Albina“	101.—
Argintul	—.—
Galbeni împĕrătesci	5.91
Napoleon-d'ori	10.01
Mărci 100 imp. germane	61.90
Londra 10 Livres sterlinge	126.40

Bursa de Viena

din 1 Februarie st. n. 1886.

Rentă de aur ung. 6%	—.—
„ „ „ „ 4%	101.45
„ „ hârtie „ 5%	92.95
Împrumutul căilor ferate ung.	152.30
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune)	99.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost. ung. (2-a emisiune)	126.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost. ung. (3-a emisiune)	113.—
Bonuri rurale ung.	104.—
„ „ „ cu cl. de sortare.	104.—
„ „ „ bănăţene-timişene	104.—
„ „ „ cu cl. de sortare	103.75
„ „ transilvane	103.75
„ „ croato-slavone	103.65
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	98 50
Împrumut cu premiu ung.	117.65
Losuri pentru regularea Tisei şi Seghedin	123.25
Rentă de hârtie austriacă	84.10
„ „ argint austriacă	84.30
Rentă de aur austriacă	112.20
Losuri austr. din 1860	—.—
Acţiunile băncei austro-ungare	871.—
„ „ „ „ austr.	306.45
„ „ de credit ung.	299.20
Argintul	—.—
Galbeni împĕrătesci	5.92
Napoleon-d'ori	10.01
Mărci 100 imp. germane	61.95
Londra 10 Livres sterlinge	126.25

Mersul trenurilor

pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 10 Ianuarie 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena		7.15	3.15	
Budapesta	6.47	1.45	7.29	6.20
Szolnok	11.22	3.51	8.27	9.26
P. Ladány	2.20	5.28	8.37	11.40
Oradea-mare	4.39	6.41	9.37	1.28
		6.46	9.45	1.52
Várad-Velencze			9.59	2.—
Fugyi-Vásárhely			10.28	2.11
Mező-Telegd		7.14	11.36	2.34
Rév		7.42	12.10	3.18
Bratca			12.46	3.41
Bucia			1.48	4.01
Ciucia		8.31	3.09	4.26
Huiedin		9.01	3.42	5.08
Stana			4.12	5.27
Aghiriş			4.30	5.50
Ghirbĕu			4.48	6.02
Nedeşdu			5.17	6.24
Cluj	12.05	10.01		6.43
Apahida	12.31			7.03
Ghiriş	2.16			7.26
Cucerdea	3.32			8.54
Uioara	3.41			9.43
Vinţul de sus	3.50			9.51
Aiud	4.25			9.58
Teiuş	5.10			10.24
Crăciunel	5.41			10.59
Blaj	6.02			11.28
Micăsasa	6.40		5.40	11.44
Copşa mică	7.—		6.01	12.18
Mediaş			6.40	1.01
Elisabetopole			7.35	1.22
Sighisoara			8.01	1.56
Haşfalĕu			10.05	2.44
Homorod			11.02	3.02
Ágostonfalva			11.37	4.41
Apatia			12.32	5.30
Feldioara			1.09	6.03
Braşov			1.50	6.35
			2.48	7.14
Timiş			3.23	
Predeal			4.56	
Bucuresci			9.40	

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci			7.45	
Predeal			12.50	
Timiş			1.40	
Braşov	—.—		2.27	
	6.22		2.55	
Feldioara	7.01		3.38	
Apatia	7.33		4.17	
Ágostonfalva	8.01		4.47	
Homorod	8.45		5.42	
Haşfalĕu	10.10		7.37	
Sighişoara	10.39		8.21	
Elisabetopole	11.19		9.05	
Mediaş	11.54		9.43	
Copşa mică	12.12		10.02	
	12.37		6.--	
Micăsasa	12.56		6.20	
Blaj	1.30		6.59	
Crăciunel	1.45		7.15	
Teiuş	2.34		7.43	
Aiud	2.55		8.—	
Vinţul de sus	3.17		8.29	
Uioara	3.24		8.55	
Cucerdea	3.36		9.04	
Ghiriş	4.11		9.32	
Apahida	5.36		10.32	
Cluj	5.56		12.32	
	6.16	6.08	12.59	8.—
Nedeşdu	6.37			8.34
Ghirbĕu	6.53			8.59
Aghiriş	7.08			9.56
Stana	7.34			10.16
Huiedin	7.55	7.14		11.04
Ciucia	8.37	7.43		12.17
Bucia	8.53			12.47
Bratca	9.12			1.21
Rév	9.31	8.22		2.05
Mező-Telegd	10.06	8.48		3.08
Fugyi Vásárhely	10.25			3.39
Várad-Velencze	10.35			3.55
Oradea-mare	10.41	9.13		4.06
	10.51	9.18	10.37	
P. Ladány	12.50	10.38	1.45	5.35
Szolnok	3.06	12.14	5.34	8.22
Budapesta	6.00	2.10	10.05	10.30
Viena	3.—	8.—	6.05	

Budapesta—Arad—Teiuş

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena		11.—	
Budapesta		8.05	8.—
Szolnok		11.02	12.00
Arad		3.37	5.55
		4.00	6.05
Glogovaţ		4.13	6.19
Gyorok		4.38	6.46
Pauliş		4.51	7.—
Radna-Lipova		5.10	7.23
Conop		5.38	7.51
Bêrzava		5.57	8.10
Soborşin		6.42	8.58
Zam		7.14	9.28
Gurasada		7.43	9.56
Ilia		8.01	10.17
Branicĭca		8.21	10.38
Deva		8.47	11.05
Simeria (Piski)		9.40	11.55
Orĕştia		10.10	12.24
Şibot		10.34	12.53
Vinţul de jos		11.04	1.22
Alba-Iulia	6.59	11.31	1.40
Teiuş	7.33	12.05	2.24

Simeria (Piski)—Petroşeni

Simeria	11.50	2.33
Streiu	12.27	3.23
Haţeg	1.19	3.49
Pui	2.10	4.40
Crivadia	2.57	5.28
Baniţa	3.35	6.07
Petroşeni	4.04	6.39

Arad—Timişoara

Arad	6.00	8.18
Aradul nou	6.25	8.32
Németh-Ságh	6.50	8.51
Vinga	7.19	9.07
Orczifalva	7.38	9.20
Merczifalva	7.56	9.32
Timişoara	8.42	10.09

Ghiriş—Turda

Ghiriş	10.37	4.16
Turda	11.04	4.37

Teiuş—Arad—Budapesta

	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuş		11.09	3.56	5.20
Alba-Iulia		11.56	4.27	5.57
Vinţul de jos		12.20	4.53	
Şibot		12.25	5.19	
Orĕştia		1.19	5.41	
Simeria (Piski)		1.48	6.08	
Deva		2.35	6.39	
Branicĭca		3.04	7.04	
Ilia		3.36	7.29	
Gurasada		3.50	7.41	
Zam		4.25	8.12	
Soborşin		5.09	8.49	
Bêrzava		5.56	9.29	
Conop		6.18	9.49	
Radna-Lipova		6.57	10.23	6.14
Pauliş		7.12	10.37	6.30
Gyorok		7.27	10.52	6.47
Glogovaţ		7.56	11.18	7.17
Arad		8.10	11.32	7.32
Szolnok		9.—	12.27	
Budapesta		2.39	5.10	
Viena		6.50	8.16	
			6.05	

Petroşeni—Simeria (Piski)

Petroşeni	6.49	9.33
Baniţa	7.27	10.14
Crivadia	8.06	10.54
Pui	8.50	11.37
Haţeg	9.13	12.17
Streiu	10.16	12.58
Simeria	10.53	1.35

Timişoara—Arad

Timişoara	6.02	5.00
Merczifalva	6.26	5.56
Orczifalva	6.40	6.07
Vinga	6.52	6.32
Németh-Ságh	7.06	6.53
Aradul nou	7.21	7.24
Arad	7.53	7.40

Turda—Ghiriş

Turda	8.20	1.41
Ghiriş	8.41	2.06

Copşa mică—Sibiiu

Copşa mică	1.11
Şeica mare	1.32
Loamneş	2.01
Ocna	2.24
Sibiiu	2.44

Sibiiu—Copşa mică

Sibiiu	10.25
Ocna	10.46
Loamneş	11.09
Şeica mare	11.32
Copşa mică	11.52

Cucerdea—Oşorheiu—Reghinul-săs.

Cucerdea	10.00	3.50
Cheţa	10.31	4.21
Ludoş	10.53	4.43
M. Bogat	11.03	4.43
Cipeu-Iernut	11.44	5.31
Kerelő-Sz.-Pál	12.00	5.46
Nireşteu	12.26	6.10
Oşorheiu	12.46	6.30
	1.16	7.43
Reghinul-săs.	3.08	9.35

Reghinul-săs.—Oşorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	4.22	4.00
Oşorheiu	6.14	5.52
	6.34	12.25
Nireşteu	6.55	12.55
Kerelő-Sz.-Pál	7.16	1.24
Cipeu-Iernut	7.37	1.54
M. Bogat	8.07	2.31
Ludoş	8.21	2.46
Cheţa	8.38	3.06
Cucerdea	9.07	3.40

Simeria (Piski)—Uniedoara

Simeria (Piski)	6.40
Cerna	7.01
Uniedoara	7.30

Uniedoara—Simeria (Piski)

Uniedoara	10.18
Cerna	10.44
Simeria (Piski)	11.30

Nota: Numerii încuadraţi cu linii groase însemnează oarele de noapte.

Editura şi tiparul Institutului tipografic, societate pe acţii în Sibiiu, sub responsabilitatea lui **Michail Gerula.**